

A close-up photograph of several piglets, showing their pink skin, large ears, and snouts. The piglets are huddled together, and the image is used as a background for the text overlay.

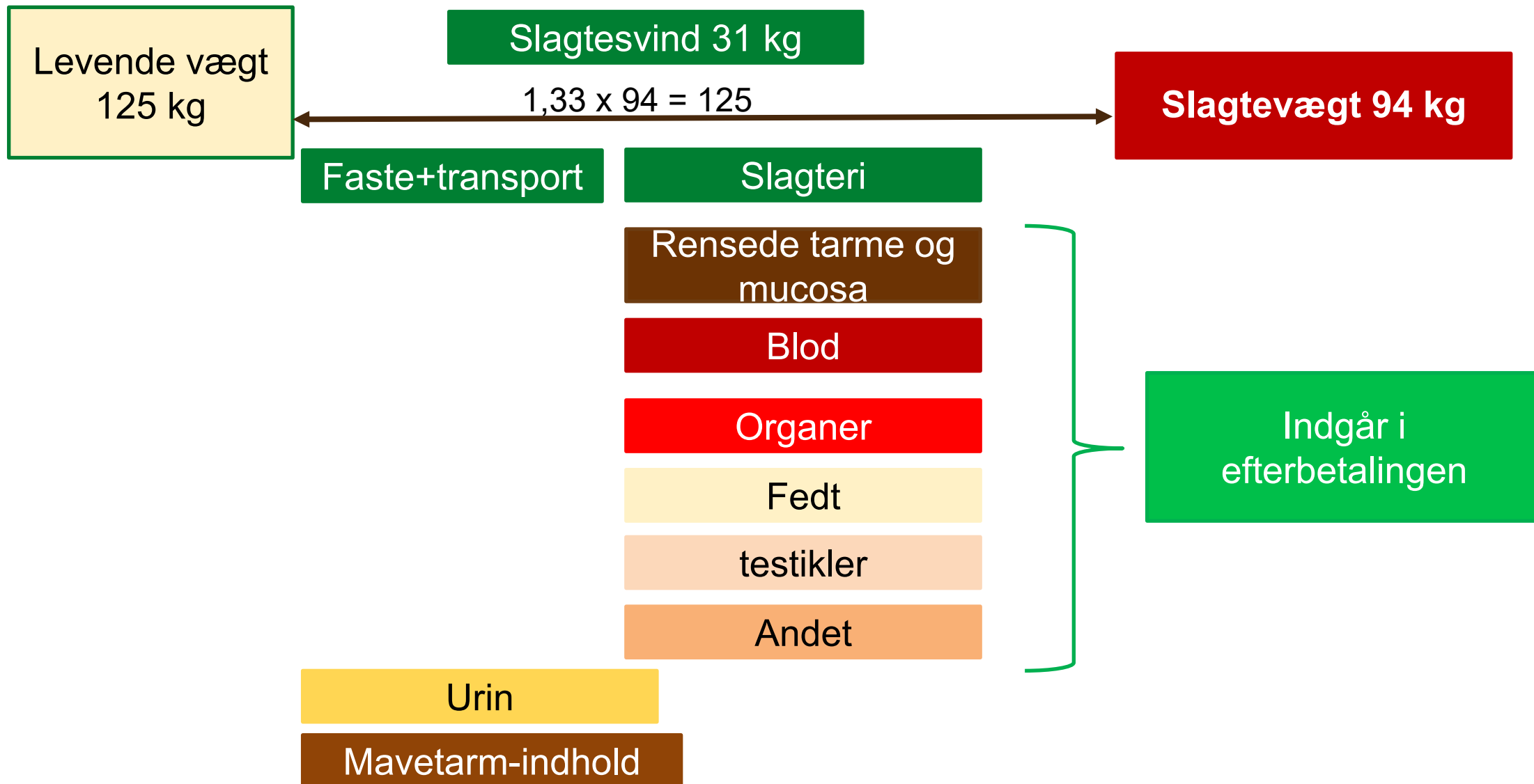
Optimer din leveringstrategi og tjen mere pr. gris

Per Tybirk, pet@seges.dk
Gitte Hansen, gh@vkst.dk

22. Oktober 2025

Hvad skal I høre om ?

- Hvad er slagtesvind ?
- Forsøg til bestemmelse af slagtesvind og marginalt foderforbrug
 - Slagtet ved hhv. ca. 82 og ca. 94 kg slagtet vægt
 - Resultater for so og galtgrise ved våd- og tørfoder
 - Resultater for so, IV-grise og hangrise med ad lib. tørfoder
 - IV-grise = immuno-vaccinerede grise
 - Marginalt foderforbrug pr. kg slagtevægt fra 82-94 kg
- Hvordan udnytter vi den nye viden til at tjene mere ?

Input og output for en gris på et døgn

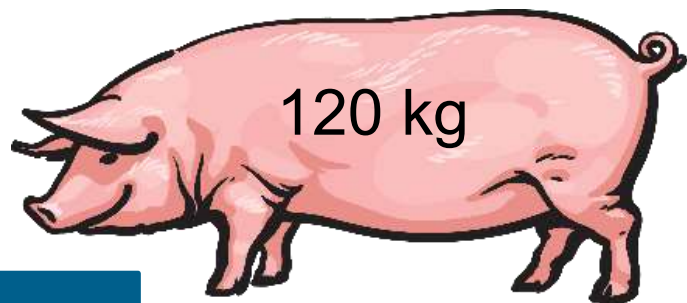
3,6 kg
foder

Vejetidspunkt betyder meget

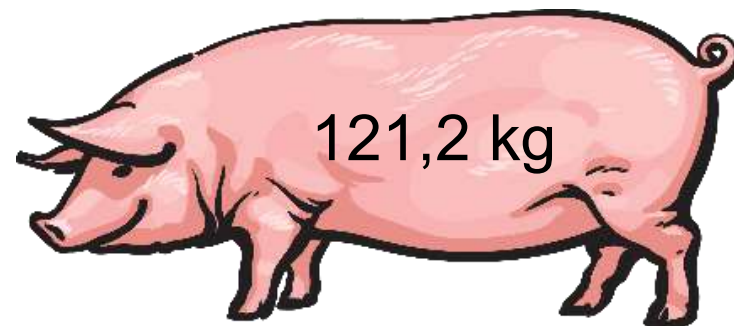
Tilfældigheder for den enkelte gris (+/- 3 kg)

Tidspunkt i forhold til slagting

1. Formiddag dagen før grisen slagtes
2. Ud af sti efter faste på vej til lastbil
3. Efter faste i udleveringsrum
4. På slagteri lige før den slagtes

9 kg vand

0,5 kg
vanddamp ?

8,9 liter urin

2 kg
fæces

Slagtesvindprojektets formål

Formål:

Korrekt slagtesvind til udleveringsvejledninger

Korrekt beregning af det marginale foderforbrug pr. kg opnået slagtevægt fra 82-94 kg slagtevægt.

Datagrundlag til at beslutte, om vi skal ændre den nuværende faktor på 1,31 i E-kontrol og miljøberegninger

Derfor blev der undersøgt:

- Udviklingen i levende- og slagtevægt (forholdet = slagtesvindfaktor) fra 82-94 kg slagtevægt
- Slagtesvind ved våd- kontra tørfodring.
- Slagtesvind afhængig af grisens køn
- Foderforbrug for store og små grise

Forsøgsdesign, so og galtgrise

- 4 grupper
 - 1 = sogrise 82 kg slagtevægt
 - 2 = galtgrise 82 kg slagtevægt
 - 3 = sogrise 94 kg slagtevægt
 - 4 = galtgrise 94 kg slagtevægt

Gætte udvejningsgrænse mandag
for at ramme slagtevægt torsdag
Udvejet over 3 uger pr. sti
Gik Fint ! 😊

- Vejning mandag til at finde grise (tilmelding) – og startvægt på nyindsatte
- Vejning onsdag mellem kl. 8-12 – det er denne vægt, vi måler slagtesvind fra
- Sidste fodring ca. kl. 16-18
- Faste fra kl. 18-04
- Slagtning torsdag morgen/formiddag

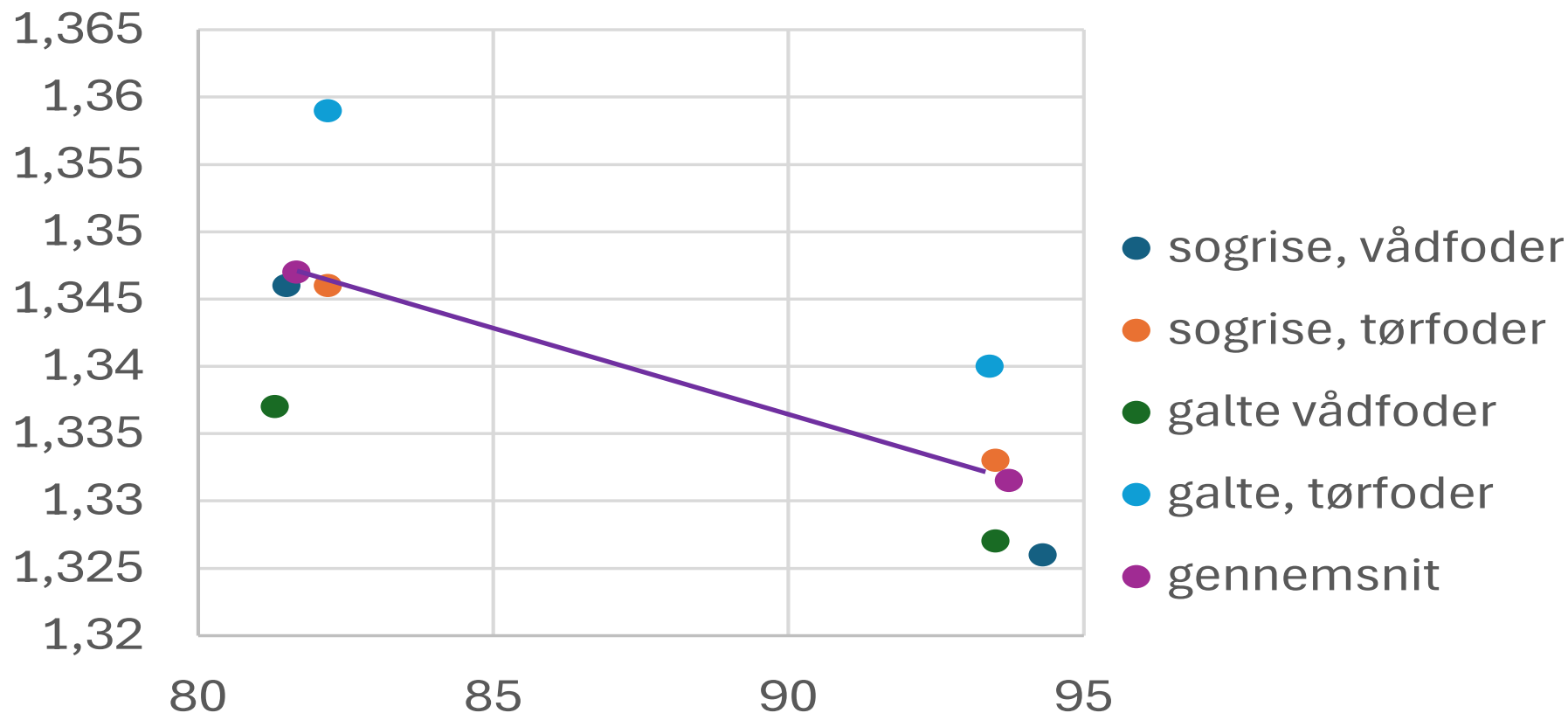
Detaljer gård 1 og gård 2 (samme ejer)

- Gård 1
 - Vådfoder med 3 fasefodring og slutfoderstyrke på 3,6 FEsv pr dag
 - Sidste fodring kl. 16, dagen før slagtning – udlevering fra stier kl. 3-5
 - 1216 grise leveret
- Gård 2
 - Tørfoder ad libitum med max foderstyrke på 3,6
 - Foder lukket kl. 13 – faste ca. fra kl. 18
 - Flytning til udleveringsrum eftermiddagen før slagtning
 - (eller direkte fra sti, hvis sidste levering)
 - 1280 grise leveret

Slagtesvindsfaktor, so- og galtgrise

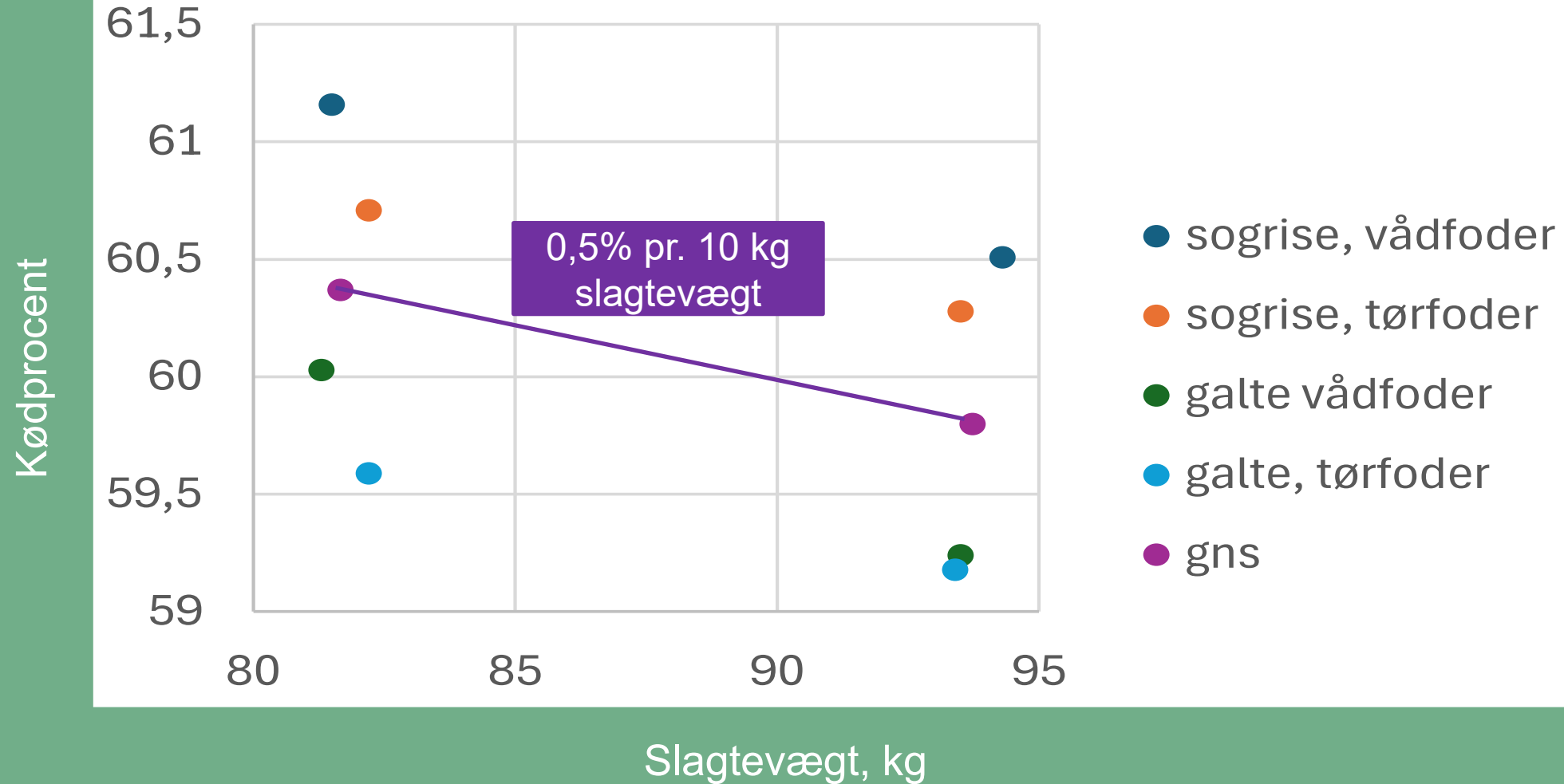
Slagtesvindsfaktor

Slagtevægt, kg

Kødprocent, so- og galtgrise, slutfoder 3,6 FEsv/dag

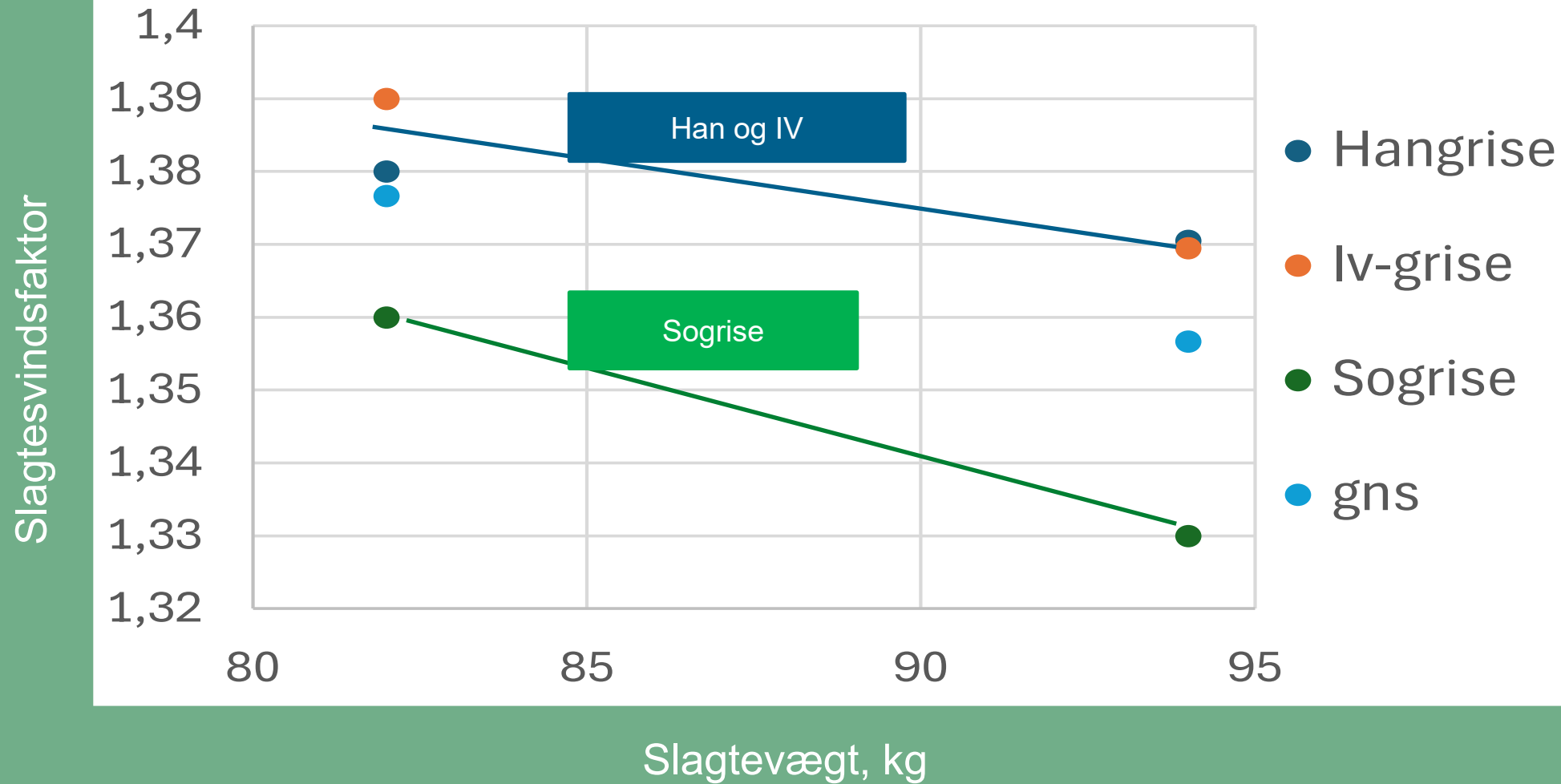
Marginal foderforbrug so- og galtgrise, gns.

	FESv i alt	Slagtevægt	Faktor	Levende vægt
Store	235,1	93,73	1,332	124,8
Små	189,9	81,67	1,347	110,0
Forskel	45,2	12,06		14,79
Marginalt foderforbrug pr. kg		3,75		3,05
Kg levende vægt pr. kg slagtevægt, marginalt				1,23

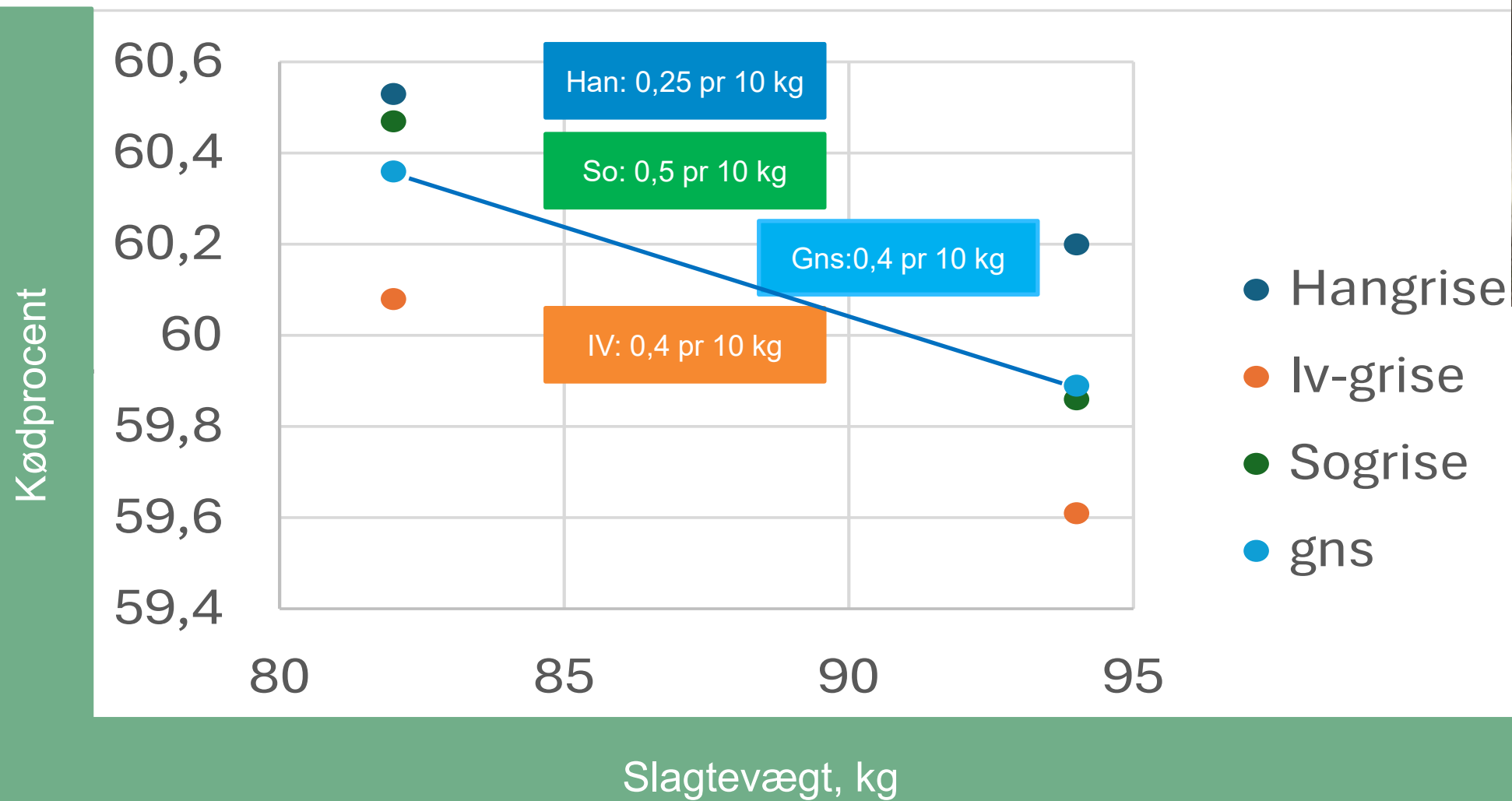
Besætning 2 med 3 "køn" – kun 50% gennemført

- Tørfoder ad libitum - uden max foderstyrke
- Også vejet mandag og onsdag ved levering torsdag (enkelte uger afvigelse)
- Flytning til udleveringsrum ca. kl. 12 (lige efter vejning) dagen før levering
- Alle 3 "køn" i samme sektion, dvs. 6 grupper pr. sektion
 - Sogrise, 82 kg og 94 kg
 - IV-grise 82 kg og 94 kg
 - Hangrise 82 kg og 94 kg
 - 3 udleveringer pr. forsøgsgruppe som hovedregel

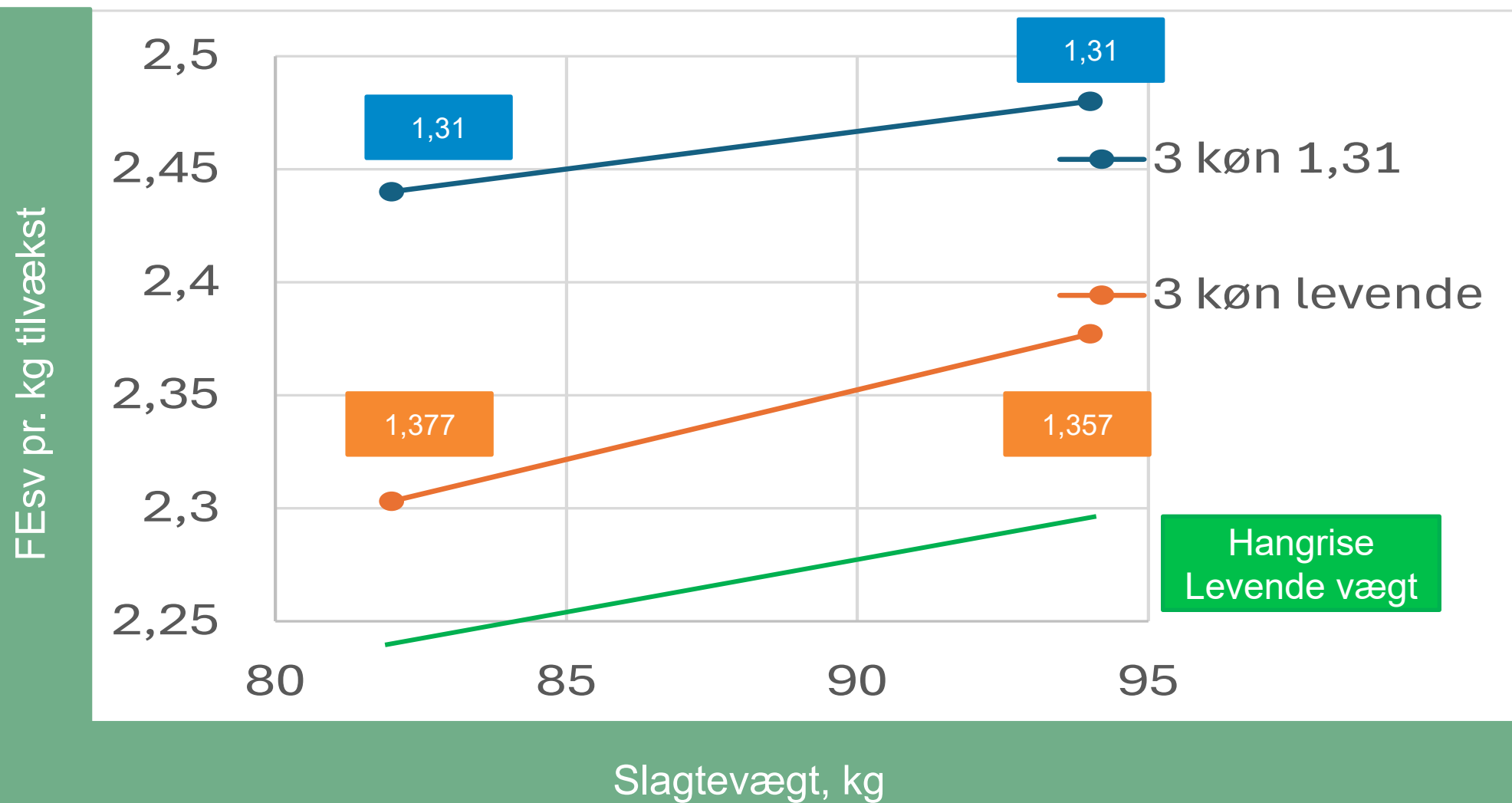
Udvikling i slagtesvind, han-, IV- og sogrise

Fald i kødprocent med slagtevægt for 3 "køn"

Foderforbrug pr. kg tilvækst afhængig af målemetode

Marginal foderforbrug for 3 "køn" gns. (foreløbige tal)

	FESv i alt	Slagtevægt	Faktor	Levende vægt	Daglig tilvækst Ca. 12,8 dage
Store	233,5	94	1,357	127,6	
Små	191,3	82	1,377	112,9	
Forskel	42,1	12		14,7	1150
Marginalt foderforbrug pr. kg		3,51		2,88	
Kg levende vægt pr. kg slagtevægt, marginalt				1,22	

Eksempel på fejlregning, når man ukritisk bruger 1,31 som omregning!

	Målt levende vægt	Slagtevægt x 1,31	
Store grise		123,14	
Små grise	112,9		
Tilvækst "levende"		10,24	800
Foderforbrug pr. kg tilvækst	42,1/10,24	4,11	
Fejlberegnet foderforbrug pr. kg slagtevægt, $4,11 \times 1,31 =$		5,39	

To slags optimal leveringsvægt

- Vægten på de grise, som kan nå "optimal slagtevægt" (pt. 97 kg)
 - Ugentlig udvejning: Tilstræbe: alle 94-100 kg (giver best case 91-103 kg)
 - Send alle, som vurderes at veje mere end 94 kg slagtet
- Den gennemsnitlige vægt af hele sektionen, når de sidste leveres for at give plads til nye
 - Kan modelberegnes til 8-11 kg under overvægtsgrænsen (91-94 kg)
 - Men den teoretiske beregning kræver flexibel holddriftsinterval eller indgangsvægt

Udvejningsvejledning, skema, aktuelle besætninger

	So og galtgrise	Han og IV-grise
Ønsket vægt på slagteri, kg, (fx torsdag)	97	97
Udvejningsgrænse, ugentligt, slagtet vægt, kg	93,75 (6,5 kg pr uge)	93,75(6,5 kg pr uge)
Slagtefaktor dagen før	1,33	1,37
Udvejningsgrænse dagen før, kg (fx onsdag)	124,7	128,4
Daglig tilvækst, levende, gram	1150	1150
Daglig tilvækst, slagtet vægt (faktor 1,23)	935	935
Grænse 2 dage før onsdag (fx mandag)	122,4	126,1
Grænse 9 dage før onsdag (fx mandag)	114,4	118,1

Hangrise og IV-grise skal veje ca. 3,7 kg mere end so- og galtgrise til samme slagtevægt

Delkonklusion, forsøg med slagtesvind og marginal udvikling

- Slagtesvindet er betydeligt over 1,31
- Fra 1,385 til 1,37 (han og IV)
- Fra 1,35 til 1,33 (so- og galtgrise)
- Det marginale foderforbrug pr. kg slagtevægt er mindre end antaget tidligere
 - 3,75 so- og galtgrise og 3,5 for han, IV og sogrise i gennemsnit
 - Både genetik
 - Og korrekt beregningsmetode
- Kødprocenten falder meget mindre pr. 10 kg slagtevægt end gamle tommelfingerregler (1 procent er nu 0,4-0,5%)
- Der er penge i at få de sidste kg med!

Optimer din leveringsstrategi -tjen mere

Grisekongres 2025

Den 22. oktober

Gitte Hansen

VKST

gh@vkst.dk

Den praktiske del

- Den nye viden skal ud på staldgangen
- Målet er at tjene mere pr gris
- Holde fokus på staldudnyttelse – samlet indtjening

Den praktiske del

- Ny viden, hvordan påvirkes den af notering, foderpris mv.?
- Vi har en gris med stort potentiale (genetik)
- Der er stigende "opstartsomkostninger" (transport, tillæg mv)
- Udnytte potentialet -> optimere bundlinjen
- Lige nu skal grisene leveres så store som muligt inden for staldens rammer

Tidligere beregninger slagtesvindsfaktor

Vi har tidligere sagt:

- $3,25 \text{ FE/kg tilvækst} * 1,31 = 4,25 \text{ FE/kg slagtevægt}$
- Foderomkostning $4,25 \text{ FE/kg sl. vægt} * 1,80 \text{ kr./FE} = 7,65 \text{ kr./kg}$
- Notering (inkl. efterbet.) på $12,10 \text{ kr./kg} \rightarrow \text{gevinst } 4,45 \text{ kr./kg}$
($12,10 - 7,65 = 4,45 \text{ kr./kg}$)

Tidligere beregninger slagtesvindsfaktor

Ved lav notering og dyrt foder (2022)

- Foder 2,80 kr./FE og notering på 12,20 kr. (inkl. efterbet.)
- Foderomkostning $4,25 \cdot 2,80 = 11,90$ kr./kg $\rightarrow$ gevinst på 30 øre/kg

Ved lav notering og dyrt foder – skal tab begrænses!

Nye beregninger slagtesvindsfaktor

	So / galte tør	So / galte våd	So /galte gns	So / han / IV
Marginal foderforbrug kg lev. vægt	3,28	2,90	3,05	2,84
Marginal foderforbrug kg slagtevægt	4,00	3,56	3,75	3,49
Foder kr. pr. kg slagtevægt	7,20	6,41	6,75	6,28
Gevinst pr. kg	+4,90	+5,69	+5,35	+5,82

Foderpris: 1,80 kr./FE

Notering 12,10 kr./kg inkl. efterbetaling

Slagtevægt afhænger af rotationen

Opnåelig slagtevægt afhænger af rotation (ugers omdrift), tilvækst mv.

	12 uger	13 uger	14 uger
Antal stipladser, stk.	2500	2500	2500
Antal prod. grise pr år, stk.	10.653	9.826	9.117
Samlet DB for stalden, kr.	2.250.351	2.184.199	2.042.434
DB pr. stiplads, kr.	900	873	817
DB pr. gris, kr.	207	218	219
Gns. slagtevægt kg	91,4	94,3	95,9
Overvægtige, %	4	8	10
Undervægtige, %	3	1	0,3

Forudsætninger: aktuel notering, beregnet notering +5%, indsættelsesvægt 30 kg

1125 g daglig tilvækst, 2,40 FE/kg tilvækst

Slagtevægt afhænger af rotationen

Ændret forudsætning **1175g** daglig tilvækst

	12 uger	13 uger	14 uger
Antal stipladser, stk.	2500	2500	2500
Antal prod. grise pr år, stk.	10.653	9.826	9.117
Samlet DB for stalden, kr.	2.493.180	2.371.040	2.211.110
DB pr. stiplads, kr.	997	948	883
DB pr. gris, kr.	230	237	237
Gns. slagtevægt kg	92,9	94,9	96,0
Overvægtige, %	6	8	10
Undervægtige, %	2	1	0,2

Hvordan skal der vejes ud

Ønsket slagtevægt	94 kg	96 kg	98 kg	100 kg
Levende vægt dagen før levering (*1,33)	125,0	127,7	130,3	133
Udvejning 3 dage før levering (2 dage x 1,2 kg = 2,4)	122,6	125,3	127,9	130,6
Udvejning 7 dage før levering (6 x 1,2 = 7,2 kg)	117,8	120,5	123,1	125,8
Udvejning 14 dage før (13 x 1,2 = 15,6 kg)	109,4	112,1	114,7	117,4

Forudsætning 1200 g/dag

Hvordan skal der vejes ud

Ønsket slagtevægt	94 kg	96 kg	98 kg	100 kg
Levende vægt dagen før levering (*1,33)	125,0	127,7	130,3	133
Hangrise og i.v. grise skal veje +3,7 kg				
(6 x 1,2 = 7,2 kg)				
Udvejning 14 dage før (13 x 1,2 = 15,6 kg)	109,4	112,1	114,7	117,4

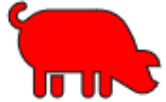
Forudsætning 1200 g/dag

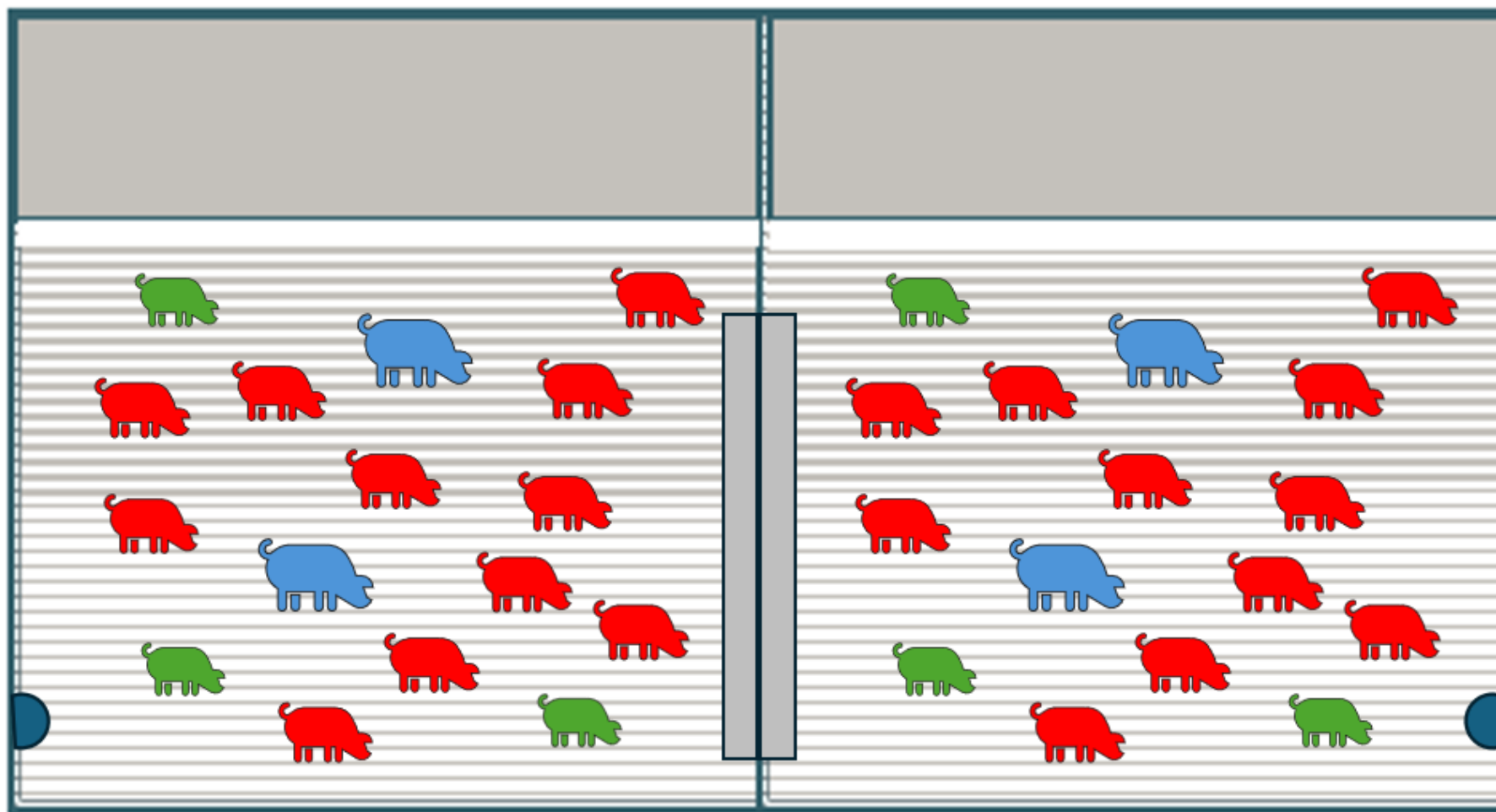
Vægtfradrag og slagtevægt

- 5 øre i vægtfradrag på 92 kg slagtevægt = 4,6 kr./gris
- 10 øre i vægtfradrag på 96 kg slagtevægt = 9,6 kr./gris
 - Opnået +4 kg slagtevægt = gevinst på $4 \cdot 6,00 \text{ kr.} = 24,00 \text{ kr.}$
 - Samlet gevinst på ca. 14,40 kr.

Levering af grise

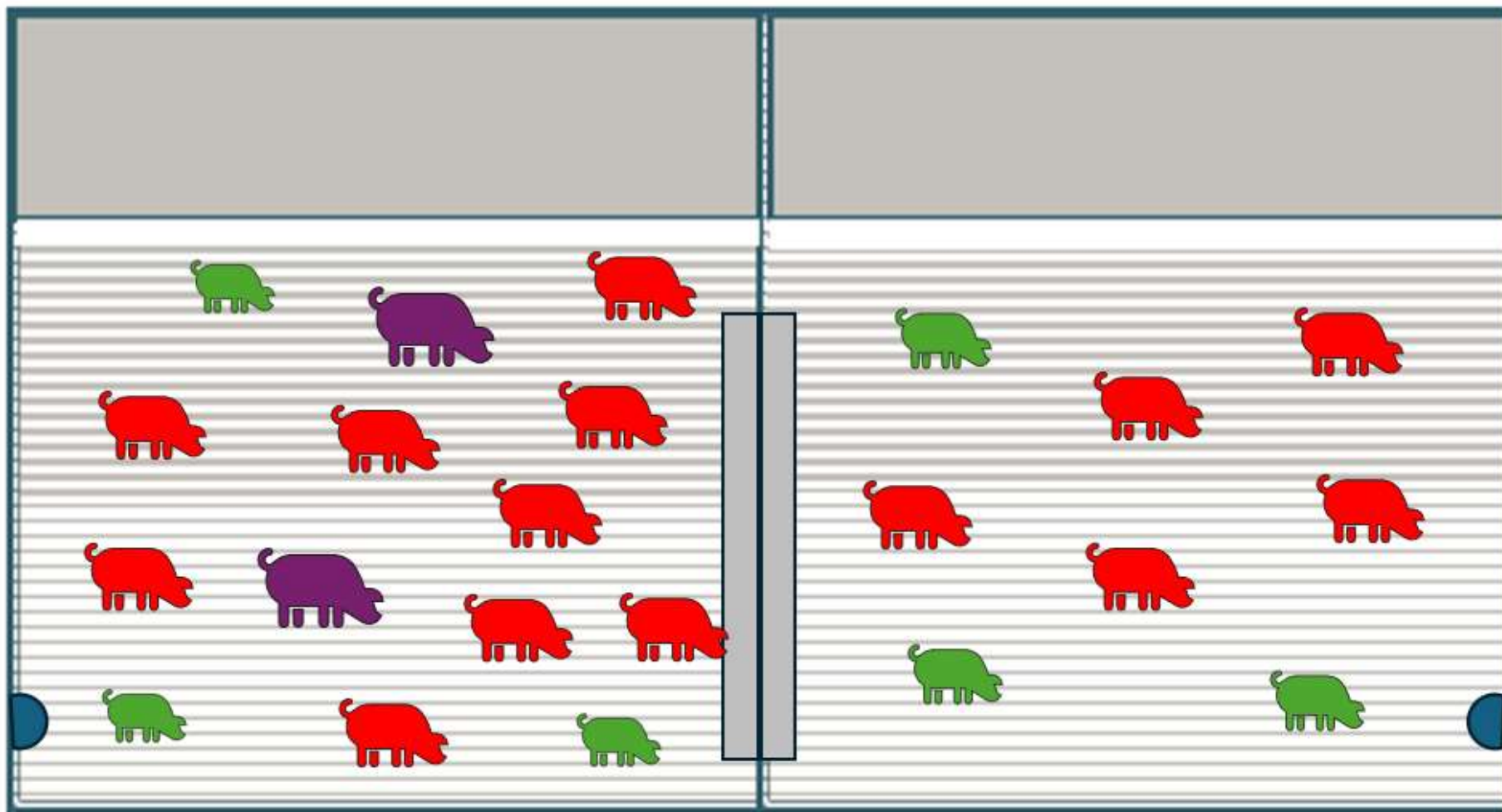
130 kg

125 kg

120 kg

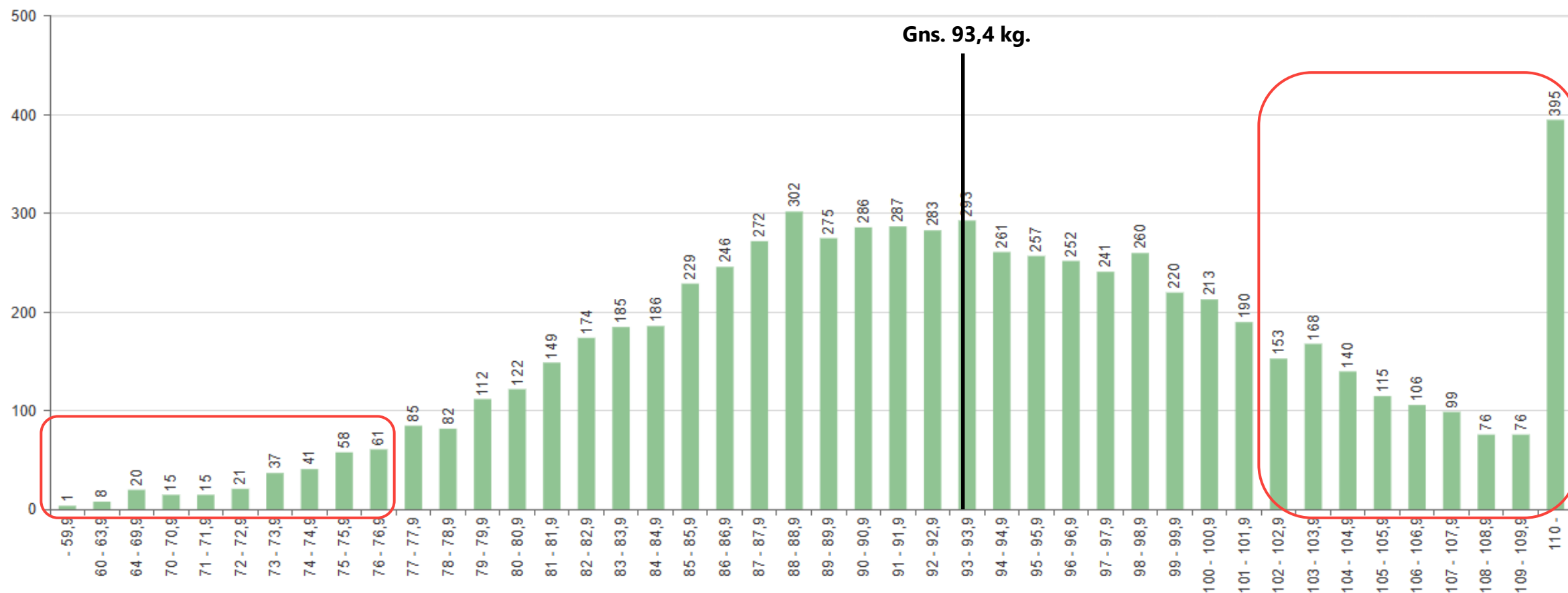
Levering af grise

130 kg
125 kg
120 kg

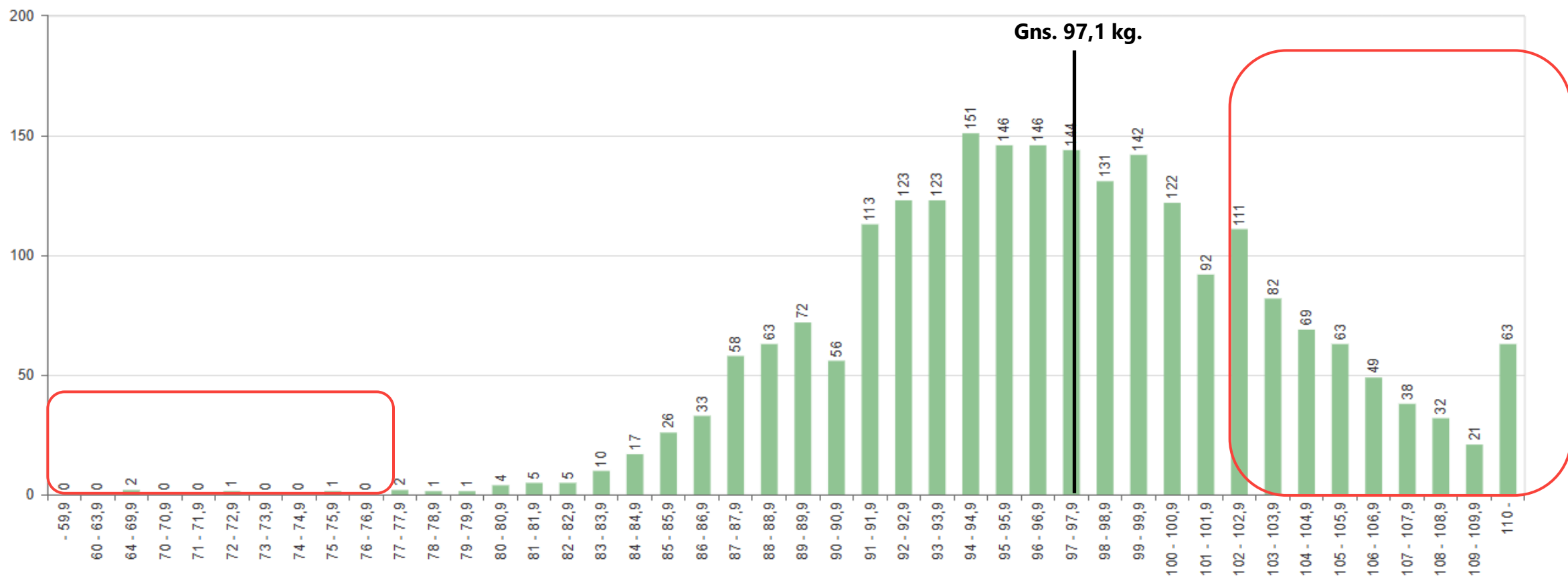
Eksempel fra hverdagen

Vægtfordeling (korrigerer ikke for udsatte)

Eksempel fra hverdagen

Vægtfordeling (korrigerer ikke for udsatte)

Vægtfradrag og slagtevægt

Målet lige nu:

- Mål 1-2% undervægt og 6-7% overvægt
- Data skal vurderes / analyseres løbende

IKKE alle slagterier leverer data, der kan analyseres - desværre

Konklusion

- Slagtesvindfaktor for grise på 94 kg (levende dagen før slagtning)
 - 1,33 so- og galtgrise, 1,37 IV og hangrise
 - Han og IV skal veje ca. 3,7 kg mere end sogrise til samme slagtevægt
 - Udvejningsvejledninger skal opdateres !
 - Fra 82 til 94 kg slagtevægt: faktor kun 1,23 – de prioriterer slagtekrop
 - FEsv pr. kg slagtekrop 82-94 kg: 3,5-3,75 i de to besætninger
- Der er øget indtjening på "de sidste kg slagtevægt"
- Leveringsstrategien skal tilpasses: notering, foder og købspris
- Slagtedata skal løbende vurderes – er der plads til forbedring
- Leveringsstrategi skal optimeres på staldniveau (DB pr. stiplads)

Konklusion

- Det er en stor beslutning af ændre slagtesvindsfaktor i E-kontrol
 - Ligning efter vægt ?
 - Eller fast faktor ved typisk slagtevægt anno 2026 ?
 - Afhængig af køn ?
 - Fx en sogrise-referenceligning til alle 4 "køn" ?
- Påvirker mange ting
 - Nøgletal for tilvækst og foderforbrug
 - Ligninger til beregning af N og P i gødning
 - Vurdering af pladskrav sidst i vækstperioden, især han- og IV-grise

Konklusion

- Før endelig beslutning om slagtesvindsfaktor
 - Vi afventer de sidste data fra Han-, IV- og sogrise
 - Der bliver en grundig diskussion af fordele og ulemper ved forskellige muligheder, og hvordan det så skal implementeres
 - Vi ved ikke, hvor det ender !

Spørgsmål

